

НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЯРОСЛАВА МУДРОГО

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СУДОВОГО ПРАВА

Матеріали X міжнародної
науково-практичної конференції

(25 квітня 2025 р.)

НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЯРОСЛАВА МУДРОГО
Кафедра кримінального процесу

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРАВА
КИЇВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
Кафедра юстиції

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ»
Кафедра організації судових, правоохоронних органів та адвокатури
НІМЕЦЬКО-УКРАЇНСЬКЕ ОБ'ЄДНАННЯ ЮРИСТІВ
ГО «СТАЛЕ ПРАВОСУДДЯ»

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СУДОВОГО ПРАВА

Матеріали X міжнародної науково-практичної конференції

(25 квітня 2025 р.)

Харків
«Право»
2025

Відповідальна редакторка *Л. М. Москвич*

Актуальні проблеми судового права : матеріали X міжнар.
А43 наук.-практ. конф. (25 квіт. 2025 р.) / [відп. ред. Л. М. Москвич] ;
Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, Каф. кримін. процесу ;
Навч.-наук. ін-т права Київ. нац. ун-ту ім. Т. Шевченка, Каф. юстиції ;
Нац. ун-т «Одеська юрид. акад.», Каф. орг. суд., правоохорон.
органів та адвокатури ; Нім.-Укр. об-ня юристів ; ГО «Стале правосуддя». –
Харків : Право, 2025. – 376 с.

ISBN 978-617-8612-04-7

Збірник містить матеріали Десятої міжнародної науково-практичної конференції з актуальних проблем судового права, у якій взяли участь відомі вітчизняні та зарубіжні науковці та практики. Організаторами заходу виступили кафедра кримінального процесу Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого, кафедра юстиції ННІ права Київського національного університету імені Тараса Шевченка, кафедра організації судових, правоохоронних органів та адвокатури Національного університету «Одеська юридична академія», Німецько-Українське об'єднання юристів і ГО «Стале правосуддя». В основу видання покладено доповіді, виголошені учасниками конференції, які торкаються різноманітних аспектів судового права.

УДК 349.42

Матеріали викладено в авторській редакції.
Відповідальність за їхню якість, достовірність,
відсутність текстових запозичень несуть автори.

Відеозапис конференції за посиланням:

© Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого, 2025

ISBN 978-617-8612-04-7

© ТОВ «Видавничий дім «Право», 2025

6. Network of the Presidents of the supreme judicial courts of the EU. URL: <https://network-presidents.eu/cpcl>

7. Про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України та інших законодавчих актів: Закон України від 03.10.2017 № 2147-VIII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2147%D0%B0-19#n774>

8. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 02.06.2016 № 1402-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19#Text>.

9. Про адміністративну процедуру: Закон України від 17.02.2022 № 2073-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2073-20#Text>

10. Остафійчук Л. А. Зразкове рішення як модель судового прецеденту в Україні. Topical Issues of Procedural Law in Ukraine : Scientific monograph. Riga, Latvia : «Baltija Publishing», 2025. 920 p. P. 655–680. URL: <http://www.baltijapublishing.lv/omp/index.php/bp/catalog/view/576/15510/32751-1>

11. Supreme LAB. URL: <https://sl.court.gov.ua/affairs.php>; URL: <https://sl.court.gov.ua/affairs.php>

12. Висновок КРЄС № 26 (2023): Рухаючись вперед: використання асистивних технологій у судочинстві. URL: https://hcj.gov.ua/sites/default/files/field/vysnovok_kryes_no_26_neoficiynny_pereklad.pdf

Плахотнік О. В.

*кандидат юридичних наук, доцент
кафедри юстиції*

*Навчально-наукового інституту права
Київського національного університету
імені Тараса Шевченка*

ВИКОРИСТАННЯ БЛОКЧЕЙН-ТЕХНОЛОГІЙ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ВІДКРИТОСТІ ТА ПРОЗОРОСТІ СУДОЧИНСТВА

У сучасному світі інновацій технологія розподіленого реєстру або розподілена база даних (блокчейн), що зберігає впорядкований ланцюжок записів (так званих блоків) де кожен блок містить часову позначку, хеш попереднього блоку та дані транзакцій, подані як хеш-дерево [1] може

забезпечити новий рівень відкритості та прозорості судочинства при надійному фіксуванні та захисту електронних документів суду.

Як правило, коли говорять про технології блокчейн завжди робиться акцент на тому, що це сфера фінансів і більшість операцій яка здійснюється це криптовалюта, смарт-контракти, акції, грошові розрахунки, ринки та інше. Однак, дана технологія розподіленої бази даних, яка за своїм змістом є децентралізованою, може бути використана у діяльності фіксування судового процесу та захисту електронних документів суду, прозорого автоматизованого розподілу проваджень, зберігання та захисту автентичності цифрових доказів, проведення відеоконференцій, діяльності архіву суду та інших електронних сервісах суду.

Враховуючи незмінність записів, прозорості механізмів збереження інформації та відсутності централізованого сховища інформації, блокчейн-технологія може розглядатися як інструмент нового рівня відкритості та прозорості судочинства. Дана технологія дозволяє впровадити перевірюваність збережених даних процесуальних дій, електронних доказів, судових рішень та інших електронних документів суду що унеможливорює несанкціоновану зміну або підміну збережених даних. Такі передумови дозволяють розглянути технології блокчейн як необхідний елемент сучасного судочинства.

Солодовнік О. О., Докуніна К. І. у статті Технологія блокчейн: суть і перспективи використання в системі державних фінансів України зазначають, що технологія блокчейн з'явилась і почала використовуватися на практиці десять років тому, а на сьогодні вона визнана однією з ключових технологій Четвертої промислової революції, оскільки демонструє серйозний науково-технічний прорив і набуває поширення майже в усіх сферах суспільного життя. Станом на кінець березня 2021 р. загальна кількість транзакцій у блокчейні становить понад 600 млн операцій [2]. Також автори зводять аналітику в якій підкреслюють розгалуженні сфери застосування блокчейн технології в різних сферах життя суспільства, це: кібербезпека, освіта, продажі та лізинг машин, сервіси для прослуховування музики онлайн, охорона здоров'я, зв'язок і комунікації, транспорт і логістика, фінансові послуги, страхування, державне управління, криптовалюти та системи платежів (у т. ч. міжнародні), банківська діяльність, ідентифікація фізичних осіб і активів, юридичні послуги, краудфандинг, електронна комерція, продаж програмних додатків, управління подорожами, ігровий бізнес і казино, доброчинність і пожертви, освіта, енергетика, ринки капіталу, роздріб-

на торгівля, будівництво, медіа та телекомунікації, бухгалтерський облік і аудит [2].

Слід погодитися з позицією авторів у питаннях впливу даної технології на всі сфери життя суспільства. Також необхідно зазначити, що інтеграція таких технологій у життя з боку держави не може залежати від її волі оскільки це стрімкий розвиток глобальних ІТ технологій. Предметне застосування яких можна розглядати з позиції держави, як регулятора суспільних відносин при застосуванні технології блокчейн у діяльності суду.

Стефанчук Р. у статті Інформаційні технології та право: quo vadis? робить висновок: «Урешті-решт, необхідно зрозуміти, що розвиток ІТ, подальша інтеграція Інтернету в суспільне життя є неминучими процесами, що не залежатимуть від бажань держави. Питання полягатиме в готовності права запропонувати цим змінам сучасний, системний і адекватний підхід для того, щоб забезпечити належне регулювання цієї сфери з метою використання її на благо суспільства загалом та окремих осіб зокрема» [3].

Підкреслюючи питання перспективи впровадження технології блокчейн у діяльності суду та посилення безпеки даних суду хочу звернути увагу на те, що Р. Стефанчук у статті Інформаційні технології та право: quo vadis? звертав увагу на те, що «Кожна така транзакція децентралізована та максимально прозора, схоронна, незмінна, а відповідно, безпечна, адже її видно і фіксується вона кожним із контрагентів, що не допускає будь-яких маніпуляцій, як-от: внесення змін, скасування, виправлення заднім числом тощо» [3].

Мабуть, найкращий спосіб забезпечити схоронність даних суду від хакерських атак, які під час повномасштабної війни в Україні почастишали та становлять загрозу національній безпеці це зробити крок до впровадження технології блокчейн у діяльність суду та його електронних сервісів. В першу чергу, така ініціатива повинна бути включена на рівні Стратегії розвитку системи правосуддя та конституційного судочинства на наступні роки та для посилення ефективності електронного судочинства повинні бути об'єднані з Концепцією розвитку штучного інтелекту в Україні [4].

Для досягнення мети Концепції у сфері правосуддя слід забезпечити виконання таких завдань: подальший розвиток вже існуючих технологій у сфері правосуддя (Єдина судова інформаційно-телекомунікаційна система, Електронний суд, Єдиний реєстр досудових розслідувань тощо);

впровадження консультативних програм на основі штучного інтелекту, які відкриють доступ до юридичної консультації широким верствам населення; попередження суспільно небезпечних явищ шляхом аналізу наявних даних за допомогою штучного інтелекту; визначення необхідних заходів ресоціалізації засуджених шляхом проведення аналізу наявних даних за допомогою технологій штучного інтелекту; винесення судових рішень у справах незначної складності (за взаємною згодою сторін) на основі результатів аналізу, здійсненого з використанням технологій штучного інтелекту, стану дотримання законодавства та судової практики [4].

Слід сказати про те, що завданням державної політики розвитку блокчейн технології та штучного інтелекту в діяльності суду повинні розглядатися комплексно. Тоді пріоритетність впровадження технологій блокчейн та штучного інтелекту у визначених сферах судочинства та правосуддя будуть загально пов'язані з такими перевагами як:

- Децентралізація збереження відкритої інформації суду;
- Посилення ефективності судочинства з позиції його відкритості та захищеності від несанкціонованих змін;
- Прозора процедура розподілу проваджень суду та доступ до інформації суду;
- Впровадження технології блокчейн у збереження даних процесуальних дій, електронних доказів та доступу до судових рішень.

Таким чином, впровадження блокчейн технології у судочинство та правосуддя може посилити відкритість та довіру до судової влади у питаннях громадського контролю за діяльністю суду, сприяти справедливому правосуддю та забезпечення гарантій учасників судового процесу. Використання технологій розподіленого реєстру також посилює захист інформації, унеможливорює несанкціоновану зміну або підміну збережених даних суду, що робить фальсифікацію електронних документів або їх знищення практично неможливим. Тому прозорість та перевірюваність збережених даних блокчейн може бути новим рівнем відкритості та прозорості судочинства і правосуддя.

Список використаних джерел:

1. Блокчейн – Вікіпедія: вільна енциклопедія [Електронний ресурс]. URL:<https://uk.wikipedia.org/wiki/Блокчейн> (дата звернення: 12.04.2025 року).
2. Солодовник О., Докуніна К. Технологія блокчейн: суть і перспективи використання у системі державних фінансів України / Blockchain technology:

the essence and prospects for use in the public finance system of Ukraine // Business Inform. – 2021. – № 3. – С. 126–131. – DOI: 10.32983/2222-4459-2021-3-126-131.

3. Стефанчук Р. Інформаційні технології та право: quo vadis? [Електронний ресурс] // Право України. – 2018. – № 1. – С. 30–50. URL: https://pravoua.com.ua/ua/store/pravoukr/pravo_1_18/Stefanchuk_1_18/ (дата звернення: 12.04.2025 року).

4. Про схвалення Концепції розвитку штучного інтелекту в Україні: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 02.12.2020 № 1556-р URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-2020-%D1%80> (дата звернення: 12.04.2025 року).

Подкопась С. В.,
старший науковий співробітник
НДІ вивчення проблем злочинності
імені академіка В. В. Сташиса
НАПрН України,
доктор юридичних наук,
заслужений юрист України

НА ШЛЯХУ ДО ІНСТИТУЦІЙНОЇ НЕЗАЛЕЖНОСТІ ПРОКУРАТУРИ УКРАЇНИ

1. Прокуратура в Україні протягом десятиліть зазнавала трансформаційних змін в рамках різних концепцій (стратегій), в яких у тому числі йшлося і про забезпечення її незалежності. Закріпивши положення щодо прокуратури України у ст. 131¹ розділу VIII «Правосуддя» Конституції України, законодавець при цьому не використовує поняття «інституційна незалежність». В Законі України «Про прокуратуру» йдеться лише про незалежність прокурорів. Натомість про інституційну незалежність прокуратури неодноразово згадується в міжнародних документах Консультативної ради європейських прокурорів (далі – КРЕП). У п. 4 висновку № 9 (2014) КРЕП про європейські норми і принципи, що стосуються прокурорів (Римській хартії) йдеться про незалежність і автономію прокуратури як неминучий та природний наслідок незалежності судової влади, у зв'язку з чим заохочується загальна тенденція до її

Остафійчук Л. А.	
ІНФОРМАЦІЙНІ БАЗИ ДАНИХ ПРАВОВИХ ПОЗИЦІЙ ВЕРХОВНОГО СУДУ – ІННОВАЦІЙНЕ РІШЕННЯ ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРИНЦИПУ ЮРИДИЧНОЇ ВИЗНАЧЕНОСТІ.....	92
Плахотнік О. В.	
ВИКОРИСТАННЯ БЛОКЧЕЙН-ТЕХНОЛОГІЙ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ВІДКРИТОСТІ ТА ПРОЗОРОСТІ СУДОЧИНСТВА	97
Подкопасєв С. В.	
НА ШЛЯХУ ДО ІНСТИТУЦІЙНОЇ НЕЗАЛЕЖНОСТІ ПРОКУРАТУРИ УКРАЇНИ	101
Пузікова В.	
АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СУДОЧИНСТВА З АКЦЕНТОМ НА НІМЕЦЬКУ СКЛАДОВУ	106
Саленко О.	
СТРОК ПОЗОВНОЇ ДАВНОСТІ ЯК ЕЛЕМЕНТ ПРАВА НА ДОСТУП ДО СУДУ: АНАЛІЗ ПРАКТИКИ ЄСПЛ.....	108
Свида О. Г.	
ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ЗАПРОВАДЖЕННЯ НОВИХ ВИЩИХ СПЕЦІАЛІЗОВАНИХ СУДІВ В СФЕРІ АДМІНІСТРАТИВНОЇ ЮРИСДИКЦІЇ.....	113
Свояк Д. В., Бурлак М. В.	
БЕЗСТОРОННІСТЬ СУДУ У СПРАВАХ ЩОДО ДОМАШНЬОГО НАСИЛЬСТВА.....	117
Снідевич О. С.	
ОКРЕМІ ДИСКУСІЙНІ АСПЕКТИ ПРОЕКТУ ЗАКОНУ ПРО ВНЕСЕННЯ ЗМІН ДО ДЕЯКИХ ЗАКОНІВ УКРАЇНИ ЩОДО ЦИФРОВІЗАЦІЇ ВИКОНАВЧОГО ПРОВАДЖЕННЯ №9363	122
Стефанчук М. М.	
АДМІНІСТРУВАННЯ СИСТЕМИ ПРОКУРАТУРИ В УКРАЇНІ: ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ	126
Туманянц А. Р.	
ВПЛИВ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОЦЕСУАЛЬНОГО ЗАКОНОДАВСТВА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ НА НАЦІОНАЛЬНУ СИСТЕМУ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВСУДДЯ: ОКРЕМІ МІРКУВАННЯ.....	130